

www.salampnu.com

سایت مرجع دانشجوی پیام نور

- ✓ نمونه سوالات پیام نور : بیش از ۱۱۰ هزار نمونه سوال همراه با پاسخنامه
- تستی و تشریحی
- ✓ کتاب ، جزوه و خلاصه دروس
- ✓ برنامه امتحانات
- ✓ منابع و لیست دروس هر ترم
- ✓ دانلود کاملاً رایگان بیش از ۱۴۰ هزار فایل مختص دانشجویان پیام نور

www.salampnu.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نام درس: قرائت عربی (1) رشته زبان و ادبیات فارسی

تعداد واحد: 2

مؤلف: مصطفی شعار

تهیه کننده: دکتر مرتضی حاجی مزدارانی

هدف کلی

آشنایی با عبارات و ابیات عربی به منظور درک معنی و مفهوم کلمات و عبارات متون فارسی، زیرا علاوه بر قرآن کریم و احادیث، بسیاری از آثار دینی و ادبی ما به زبان عربی است.

مطالب مندرج

آیاتی از قرآن کریم، احادیث و روایات شامل سخنان حضرت رسول الله (ص)، امیر المؤمنین (ع)، امام حسین (ع)، امام زین العابدین (ع)، امام محمدباقر (ع)، امام صادق (ع) و سخنان حکمت آمیز امامان شیعه.

بخش (1): آیاتی از قرآن کریم

بخش 1

درس 1

نام درس: ایمان به خدا و عمل صالح

شامل: آیاتی از سوره بقره (طولانی ترین سوره قرآن) آیات

21، 28، 82، 110، 152، 153، 154، 183، 186،

218، 249، 252، 274.

خلاصه ترجمه درس 1- ق 1

خداوند در آیات سوره بقره که قبلا اشاره شد بندگان را به عبادت فرا می خواند و بدانها یادآور می شود که شما مرده بودید، خدا شما را زنده کرد و پس از این دنیا نیز می میراند و زنده می کند.

خلاصه ترجمه درس 1- ق 2

خداوند می فرماید: پاداش مومنان بهشت است. در این راه باید عبادت کرد، به صبر و صلاة پای بند بود، شهدا را باید زنده دانست، به روزه گرفتن باید اقدام کرد.

خلاصه ترجمه درس 1- ق 3

خداوند می فرماید: اگر بنده ای از من خواسته اش را بخواهد،
من به او نزدیکم و حتما به او جواب می دهم. آنان که در
راه خدا هجرت کردند، به رحمت خدا امیدوارند.

خلاصه ترجمه درس 1- ق 4

ملاقات کنندگان خداوند یقین دارند که عده ای اندک بر گروهی
کثیر پیروز شده است.

آنان که اموالشان را، شب و روز، در نهان و آشکار انفاق می
کنند اجرشان با خداست.

واژه های مهم و معنی آنها در درس 1

أُعبَدوا: عبادت کنید

أُقِيموا: برپا دارید

أُتوا: بدهید

ما تُقدِموا: هر آنچه تقدیم کنید

يُقتَلُ: کشته می شود

فليستجيبوا: پس مرا اجابت کنید

ملاقو الله: ملاقات کنندگان خدا

نتلوها: آنها را می خوانیم

نکته های درس 1- ق 1

جمله های عربی از «اسم، فعل و حرف» تشکیل می یابند.

تنوین بر سه قسم است:

تنوین رفع - ُ، تنوین نصب - ً و تنوین جر - ِ

نکته های درس 1- ق 2

مفرد چند واژه از درس 1 و توضیح:

1- أموات/ میّت

2- أنفُس/ نفّس

3- أصحاب/ صاحب

4- صالحات/ صالحه

5- خالدون/ خالد

در واژه های بالا شماره های 1، 2، 3 جمع مکسر و شماره 4 جمع مونت سالم، شماره 5 جمع مذکر سالم است.

بخش 1

درس 2

نام درس: اخلاق اسلامی

شامل آیاتی از سوره حجرات از شماره «10-18»

موضوع کلی

برادری و سازش، مسخره نکردن، پرهیز از عیب گرفتن،
پرهیز از کار زشت – گمانهای بد و دوری از غیبت
کردن. ملاک برتری فقط تقواست، توجه به ایمان واقعی و
جهاد.

خلاصه ترجمه درس 2- ق 1

مومنان برادر یکدیگرند، بینشان (اگر کدورتی هست) اصلاح کنید. کسی از شما دیگری را مسخره نکند و با القاب زشت دیگری را نخواند. از گمان بد دوری کنید، تجسس و عیب جویی نکنید.

خلاصه ترجمه درس 2- ق 2

غیبت کردن شبیه خوردن گوشت مرده برادر است. خداوند شما را از زن و مرد آفرید و گروه گروه کرد. بهترین شما پرهیزگارترین شماست. اعراب (عربهای بادیه) ایمان خود را به زبان ابراز کردند نه با دل.

خلاصه ترجمه درس 2- ق 3

مومنانی که به خدا و رسولش ایمان آوردند و با مال ها و جان ها جهاد کردند، مومنان راستین هستند.

آیا خداوند را می خواهید بیاموزید؟ او که دانای آسمانها و زمین است، خدا بر شما منت نهاده است نه شما بر او.

واژه های مهم و معانی آنها در درس 2

لا تلمزوا: عیب نگیرید

لا تتابزوا: یکدیگر را نخوانید

کرهتموه: آن را مکروه می شمارید

لم یرتابو: شک و تردید نکنند

اسلمنا: اسلام آوردیم

نکته های درس 2 ق 1

آخویکم: در اصل اخوین + کم «ن» مثنی به علت اضافه حذف شده است.

لم یتب: فعل جهد از مصدر توبه

لتعارفوا: فعل مضارع از مصدر تعارف (اصل فعل «تتعارفون» بوده که تاء مضارعت و نون علامت رفع حذف شده است).

نکته های درس 2 ق 2

آتقی: اسم تفضیل

أعراب: جمع مکسر مفرد آن «اعرابی»

لايَلتکم: فعل نهی از ریشه وَآت

لم یرتابوا: فعل جحد از مصدر إرتیاب از ریشه ریب

نکته های درس 2 ق 3

حُجرات: به معنی خانه ها است چون در این درباره ی خانه های پیامبر (ص) دستوراتی نازل شده است.
مضامین این سوره، اخلاقی و اجتماعی است. در این سوره مسلمانان از بکار بردن القاب زشت نهی شده اند.

نکته های درس 2 ق 4

همزه وصل: همزه وصل در وسط کلمات تلفظ نمی شود. مانند همزه های المومنون و اتقوا.

همزه قطع: در همه جا تلفظ می شود. مانند: همزه های إخوه و أصلحوا.

بخش 1

درس 3

نام درس: رفتار در جامعه اسلامی

شامل آیاتی از سوره اسراء از شماره «23-39»

موضوع کلی درس

نیکی کردن به پدر و مادر، دادن حق خویشاوندان، نیازمندان و مسافران در راه مانده، دوری از اسراف و دوری از بخل و امساک، نهی از کشتن فرزندان از ترس درویشی، دوری از کشتن انسان و نهی از زنا، دقت در مال یتیم و دقت در پیمانہ و ترازو دوری از تکبر.

خلاصه ترجمه درس 3 - ق 1

پروردگارت حکم کرد که جز او را نپرستید و به پدر و مادر نیکی کنید. در هنگام پیری بر آنان بانگ مزیند بلکه به نرمی کنید. برای آنها دعای خیر کنید. خداوند از شما نسبت به دلهایتان آگاه تر است.

خلاصه ترجمه درس 3 - ق 2

حق خویشاوند و درویش بینوا و در راه مانده را بده، اسراف نکن، بخل مورزید، خدا روزی دهنده است. فرزندان را از بیم درویشی نکشید، زنا و قتل نکنید. به مال یتیم نزدیک نشوید، پیمانہ و ترازو را درست بسنجید. با بزرگ منشی و تکبر راه مرو.

واژه های مهم و معنی آنها در درس 3

لاَ تَنْهَرُهَا: آن دو را منع مکن

رَبَّيَّانِي: مرا تربیت کردند

أَوَّابِينَ: بازگشت کنندگان

ابْتِغَاءً: طلب

إِمْلَاقٍ: فقر

كَلِمَةٍ: پیمانۀ کردید

مَرَحًا: غرور

نکته های درس 3- ق 1

أَلَّا تَعْبُدُوا: (أَنْ + لَا + تَعْبُدُوا) فعل نهي

إِمَّا (إِنْ + مَا) حرف شرط، ما زايد است

يَبْلُغَنَّ: فعل مضارع كه داراي نون تاكيد است

أَفٍ: اسم فعل براي اظهار ناراحتي

رَبِّيَّانِي (رَبِّيَّانِي + نِي) فعل ماضي (تثنيه مذكر غايب) مصدر

أَنْ: تربيية

نکته های درس 3- ق2

لا تُبذِّرْ: فعل نهی از مصدر تبذیر

مَلُومٌ: اسم مفعول از ریشه لوم

زنوا: فعل امر از ریشه وزن

قسطاس: اسم رباعی مزید

لا تَقْفُ: فعل نهی از «قفایقفو»

نکته های درس 3- ق3

سوره اسراء سوره هفدهم قرآن است، علت نامگذاری به خاطر شروع این سوره با آیه «سبحان الذی اسرى ...» است.

منظور از آیه «فقد جعلنا لولیّه سلطاناً» در سوره اسراء این است که وارث مقتول حق قصاص یا عفو دارد.

نکته های درس 3- ق4

فعل ماضی بر انجام کاری در زمان گذشته دلالت دارد:
«قال» = «گفت».

فعل مضارع بر وقوع کاری در زمان حال یا آینده: «يقول»
= «می گوید».

فعل امر بر طلب انجام کاری دلالت دارد: «قُل» = «بگو»

نکته های درس 3- ق 5

کلماتی مانند عالمون و عالمین جمع مذکر سالم هستند. موارد دیگر در همین درس: اوابین- مبدّرین دقت کنید کلماتی همچون: 1- والدین، 2- شیاطین؛ جمع مذکر سالم نیستند بلکه 1- مثنی و 2- جمع مکسر است.

جمع مكثر: قاعده مخصوصی ندارد.

بخش 1

درس 4

نام درس: وحدت اسلامی و امر به معروف و نهی از منکر
شامل آیات «104-103» سوره آل عمران و آیات 71-72
سوره توبه.

موضوع کلی درس 4

اتحاد و همبستگی مسلمانان، قدردانی از نعمت الهی و وحدت مسلمانان، نجات دهندگی وحدت.

توصیه جدی به موضوع امر به معروف و نهی از منکر.
اقامه نماز و دادن زکات و اطاعت از خدا و رسول.

خلاصه ترجمه درس 4- ق 1

همگی به ریسمان خدا چنگ زنید، نعمت نزدیکی دلها را بیاد
آورید، که در لبه گودال آتش بودید و خدا شما را نجات داد.
از شما امتی باید باشد که به خیر دعوت می کنند و به کار
پسندیده، و از کار زشت باز می دارند.

خلاصه ترجمه درس 4- ق 2

مردان و زنان مومن دوستان و یاوران یکدیگرند به نیکی فرمان می دهند و از شتی باز می دارند. نماز را برپا می دارند و زکات می دهند و از خدا و پیامبرش اطاعت می کنند. خدا بزودی برایشان بخشایش آورد. در بهشت جایشان می دهد.

واژه های مهم و معنی آنها در درس 4

اعتصموا: چنگ بزنید

اصبحتم: گردیدید

انقذُ: نجات داد

شَفاحُفرة: لبه گودال

ینهون: باز می دارند

عدن: همیشگی

رضوان: رضایت

فوز: رستگاری

نکته های درس 4- ق 1

اعتصِمُوا: فعل امر از مصدر اعتصام

أَلَّفَ: فعل ماضی از مصدر تالیف

أَنقَذَ: فعل ماضی

لِتَكُنْ: فعل امر غایب

رضوان: مصدر

بخش 1

درس 5

نام درس: بنای کعبه و عبادات حج

شامل: آیاتی از سوره بقره «125-129»

موضوع متن درس 5

قرار دادن خانه کعبه برای گرد آمدن، برپایی نماز در محل ایستادن ابراهیم (ع) و سفارش به ابراهیم و اسماعیل در پاک نگه داشتن کعبه برای طواف کنندگان و اهل رکوع و سجود، حضرت ابراهیم (ع) برای امن ماندن شهر (مکه) دعا می کند و ساخت خانه کعبه آغاز می شود.

واژه های مهم و معنی آنها در درس 5

مَثَابَةٌ: جای گرد آمدن

بئسَ: چه بد است!

أرنا: به ما نشان بده

تُب: عفو کن

یتلوا: بخواند

یُزگی: تزکیه می گرداند

مصیر: برگشتگاه

نکته های درس 5- ق 1

آن طهّرا: فعل امر مثنی

امنا: اسم فاعل

بئس: فعل ذم

مصیر: اسم مکان

ارنا: فعل امر از مصدر اراءة از ریشه رای

نکته های درس 5- ق 2

در آیه «مَثَابَةٌ لِّلنَّاسِ وَاَمْنًا» منظور این است که خانه خدا را محل اجتماع زائران حج و امن قرار داده است و در آنجا نباید به کسی آزار رسانید.

مقام ابراهیم: جایی مخصوص که واجب است برگزاری دو رکعت نماز در آنجا.

نکته های درس 5- ق 3

در زبان عربی لازم است که صفت در اعراب، مذکر یا مؤنث بودن، معرفه یا نکره بودن با موصوف خود مطابقت داشته باشد به همین خاطر «مسلمة» بعد از «أمة» مؤنث آمده است: «أمة مسلمة»

بخش 1

درس 6

نام درس: جهاد در راه خدا و برتری مقام شهدا

شامل: آیاتی از سوره توبه «20-24» و آل عمران «169-

«170»

موضوع درس 6

وضعیت مومنان در هجرت کردن و جهاد کردن با مال و جان
و بشارت الهی بر این اقدام مومنان، منع از پیروی
کورکورانه از پدران و برادران. توجه کردن به زنده بودن
شهادا.

واژه های مهم و معنی آنها در درس 6

استحبّوا: دوست داشتند

اقتوفتموها: آنها را کسب کردید

تربّصوا: منتظر باشید

لا تحسبنّ: البته گمان مکن

فرحين: شادمانها

لم يلحقوا: نپیوسته اند

نکته های درس 6- ق 1

فائزون: جمع مذکر سالم، اسم فاعل از فوز

جَنَّات: جمع مونث سالم، مفرد آن جَنَّة

احبَّ: اسم تفضیل

لا تحسبنَّ: فعل مضارع مفرد مذکر مخاطب، موکد به نون
تاکید

فرحین: جمع مذکر سالم، مفرد آن فَرِح (صیغه مبالغه)

بخش 1

فصل 7

نام درس: انفاق در راه خدا

شامل آیاتی از سوره بقره «261-265»

موضوع کلی درس 7

رشد اموال در انفاق کردن است، به شرط آنکه بی منت باشد.
سخن نیکو و گذشت از بدی بهتر از صدقه ای است که در پی
آن رنجاندنی باشد.

رنجاندن صدقه گیرنده تباه کردن آن است. این رنجش مانند
تندبادی است که غبار را از روی سنگ می برد.

واژه های مهم و معنی آنها در درس 7- ق 1

حَبَّة: دانه

سَنَابِل: خوشه های گندم

يُضَاعَفُ: چند برابر می کند

أَذَى: اذیت و آزار

صَفْوَان: تخته سنگ صاف

وَابِل: باران درشت قطره

صَلْد: سخت و صاف

واژه های مهم و معنی آنها در درس 7- ق 2

مرضاة: رضایت و خشنودی

ربوه: تپه و بلندی

أكل: میوه

ضعفین: دو برابر

لم یصبها: به آن نرسیده باشد

طلّ: باران ریز قطره

نکته های درس 7

أَنْبَتَ: فعل ماضی از باب اِفعال

سَنَابِلُ: جمع مکسر مفرد آن سَنَبْلَةٌ

يَضَاعِفُ: فعل مضارع از باب مفاعلة

لَا يُتَعَبُونَ: فعل نفی از باب افعال

مَرْضَاةٌ: مصدر میمی

بخش 1

درس 8

نام درس: معاد و نامه اعمال

شامل: آیاتی از سوره کهف «49»، جائیه «26-31»، اسراء
«13-15»

موضوع کلی درس 8

گناهکاران وقتی نامه اعمال خود را در روز قیامت می بینند
از دقتی که در آن است دچار ترس می شوند.

خداوند زنده می کند و می میراند و سرانجام در روز قیامت
همه را جمع می آورد. آن روز همه به زانو در می آیند.

واژه های مهم و معنی آنها در درس 8

کتاب: نامه اعمال

إحصی: بر شمرده است

جائیه: به زانو افتاده

لا یُغادر: ترک نمی کند

نستنسخ: نسخه برداری می کردیم

الزمناء: به او واجب گردانیدیم

طائر: پرنده، کنایه از شومی و بد فالی

نکته های درس 8

جائیه: اسم فاعل مونت

يُدخِلُ: فعل مضارع از باب افعال

لا تَزِرُ: فعل نفي از وزر

وازره: اسم فاعل، صفت برای نفس، چون نفس مونت مجازی
است وازره مونت آمده است.

أخرى: صفت

بخش 1

درس 9

نام درس: عبادات و احکام

شامل: آیاتی از سوره اسراء «78»، نساء «7-8»، بقره
«282» و نور «32».

موضوع کلی درس 9

اقامه نماز به ویژه نماز صبح.

نحوه ارث بردن از میت.

ضرورت نوشتن یادداشت در هنگام وام دادن.

توصیه به ازدواج.

جزای قاتل انسان در آخرت.

پاداش اهل جهاد.

آداب همسرداری.

واژه های مهم و معنی آنها در درس 9- ق 1

دُلُوك: زوال آفتاب، ظهر

غسق: تاریکی

قرآن الفجر: نماز صبح

حَضَرَ الْقِسْمَةَ: به تقسیم ارث حاضر شدند

تو اینتم: به یکدیگر وام دادید

ضربتم فی سبیل الله: در راه خدا حرکت کنید

واژه های مهم و معنی آنها در درس 9- ق 2

غیر اولی الضرر: کسانی که بی نقص و عیبند
وَ اَتَمِّرُوا بَيْنَكُمْ: در میان خود به نیکی مشورت کنید
اِنْ تَعَاْسَرْتُمْ: اگر در زحمت و سختی قرار گرفتید
اِمَاءٌ: کنیزان

نکته های درس 9

إِماء: جمع مکسر مفرد آن إِمه

لِيَكْتُبُ: امر غایب

تَبْتَغُونَ: فعل امر مضارع از باب افتعال ریشه آن بَغَى

بخش 1

درس 10

نام درس: نشانه های خداوندی

شامل: آیاتی از سوره روم «17-27»

موضوع کلی درس 10

تسبیح و تنزیه حضرت حق در شب و صبح و عصر و ظهر،
اشاره به آفریدن و مرگ و معاد و تجدید حیات زمین،
شرح نشانه های حضرت حق از آفرینش انسان تا آفرینش
همسر و آسمانها و زمین و زبانها و رنگها

واژه های مهم و معنی آنها در درس 10

حین نُظْهَرُون: وقتی که ظهر را درک می کنید.

مَنَام: خواب

قَانْتُون: خاضع و فروتنان

يُعِيد: بر می گرداند

أَهْوَن: ساده تر، آسانتر

نکته های درس 10

تنتشرون: فعل مضارع از باب افتعال

السنه: جمع مكثر مفرد آن لسان

يُحيى: فعل مضارع از باب افعال

بخش 1

درس 11

نام درس: معاد و پاداش و کیفر

شامل: آیاتی از سوره ص «49-56»، ص «26-38»، حاقه
«18-31»

موضوع کلی درس 11

پاداش پرهیزگاران، بهشت هایی که در هایش همیشه باز است
و در آن انواع نعمت هاست، در مقابل برای سرکشان جهنم
وجود دارد که بدترین قرارگاه است. روز قیامت برای
مومنان سرشار از شادی است و برای کافران پر از درد و
غم.

واژه های مهم و معنی آنها در درس 11

مآب: برگشتگاه

متكئين: تکیه کنندگان

قاصرات الطرف: کوتاه چشمان

نفاذ: پایان

يصلون: وارد آتش می شوند

هاؤم: بگیرید

هنياً: گوارا باد

يدروون: دفع می کنند

نکته های درس 11

مَآبُ: اسم زمان و مکان

هَآؤُمُ: اسم فعل به معنی امر

کتابیه: (هَاء سکن سکت و زاید است)

قَطُوف: جمع مکسر مفرد آن قِطْف

هَنِيئًا: صفت مشبّهه

بخش 1

درس 12

نام درس: طوفان نوح

شامل: آیاتی از سوره اعراف «59-64»

موضوع کلی درس 12- ق 1

شرح واقعه طوفان نوح، از لحظه ای که نوح (ع) به نزد قومش رفت و از عذاب آنها را خبر داد ولی قومش نپذیرفتند. به نوح امر شد که کشتی بساز، سرانجام عذاب نازل شد و آب از تنور جوشید. از هر جانداری زوج در کشتی بود و کشتی به نام خدا حرکت کرد.

موضوع کلی درس 12- ق 2

پس از غرق شدن کافران فرمان رسید که ای زمین آب خود را فروکش و ای آسمان، باران را بازدار. کشتی سرانجام بر کوه جودی قرار گرفت و خطاب الهی آمد که ای نوح به سلامت پیاده شو.

واژه های مهم درس 12

عمین: کورها

لا تبتئس: غمگین مباش

كُلَّمَا: هر زمان

يُخْزِي: خوار می گرداند

مَجْرِي: حرکت

مُرْسِي: لنگر انداختن

اقلعی: بازدار

اهبط: فرود آی

نکته های درس 12

لا تخاطبني: فعل نهی از باب مفاعله

مغرَق: اسم مفعول

مجری: مصدر میمی

معزل: اسم مکان

اقلعی: امر مخاطب مفرد مونث از باب افعال

غیض: ماضی مجهول

بخش 1

درس 13

نام درس: وصایای لقمان

شامل: آیاتی از سوره لقمان «12-19»

موضوع کلی درس 13

خداوند می فرماید: ما به لقمان دانش عطا کردیم، لقمان به پسرش گفت: مشرک نباش. درباره پدر و مادر سفارش کردیم. با فشار والدین مشرک نشو، خداوند از ذره ای کار نیک آگاه است.

واژه های مهم و معنی آنها در درس 13

حمید: ستوده شده

یعضه: او را پند می داد

وهن: سستی

فصال: از شیر باز داشتن

اناب: برگشت

أنبئ: خبر می دهم

لا تُصعّر: بر مگردان

نکته های درس 13

حمید: صفت مشبیه

تَکُن: مضارع مجزوم از «کان»

لا تَمْشِ: نهی از «مشی»

مختال: اسم فاعل یا صفت مشبیه از باب افتعال

فخور: صیغه مبالغه

حمیر: جمع مکسر حمار

بخش 1

درس 14

نام درس: پاسخ هایی از قرآن

شامل: آیاتی از سوره های قرآن کریم که در جواب سوال
کننده بیان شده است.

موضوع کلی درس 14

پاسخ هایی از قرآن در جواب عبدالله بن مبارک. پیرزنی که آشنا به قرآن بوده به شیوه ای حکیمانه از آیات قرآن استفاده می کند و به عبدالله پاسخ می دهد. مثلا وقتی عبدالله سلام می کند او از قرآن جواب می دهد: سلام سخنی است از جانب خدا.

واژه های مهم و معنی آنها در دس 14- ق 1

حاجّاً: حج کننده

سَوَاد: سیاهی

اذانا بسواد: ناگهان از دور یک سیاهی دیدم

خِمار: پوشش

صوف: پشم

ما تصنعین: چه می کنی؟

مُنذگم: از چه زمانی؟

سویّا: کامل

واژه های مهم و معنی آنها در دس 14- ق 2

تتوضِّئین: وضو می گیری

عتید: آماده

مِنَ آيِّ النَّاسِ أَنْتِ؟: از کدام قبیله هستی؟

تثريب: سرزنش

أَنْخْتُ: خوابانیدم

نَفَرْتِ: رمید

مَقْرِنِينَ: توانایان

أَدْلًا: راهنمایان

رَكَبَ: سواران

نکته های درس 14- ق 1

تتوضِّئینَ: مضارع مفرد مونث مخاطب از باب تفعَّل

ما تفعَّلوا: فعل شرط مجزوم

مُرِّقَت: ماضی مجهول از باب تفعیل

قد أُوتیتِ: ماضی مجهول از باب افعال مفرد مونث مخاطبه

يَذْكُرُ: فعل مضارع از باب تفعَّل

نکته های درس 14 - ق 2

الالباب: جمع مکسر، مفرد آن «أُبّ»

تُبَدَّ: مضارع مجهول از مصدر «إبداء»

رَكِب: جمع مکسر، مفرد آن «راكب»

شُبَّان: جمع مكثر، مفرد آن «شاب»

بخش 1

درس 15

شامل آیاتی از سوره های قرآن کریم

موضوع کلی درس 15

دعوت به جهاد و مسائل اخلاقی و آینده جهان و استجابت دعا

واژه های مهم و معنی آنها در درس 15- ق 1

استجیبوا: اجابت کنید

يَحُولُ: مانع می شود

هُزُواً: ریشخند

حَيِّتُمْ: سلام گفته شد

حسب: حسابگر

مراغم: گریزگاه

زُبُر: نوشته ها

لا يجرمَنَّكُمْ: شما را وادار نکند

شَنَائِن: دشمنی

واژه های مهم و معنی آنها در درس 15- ق 2

نعمّاهِیَ: (نِعَمَ+ما+هی) = آنچه خوب است

نون: ماهی

ذالنون: صاحب ماهی (یونس (ع))

یابس: خشک

نکته های درس 15

مبین: صفت مشبیه از باب افعال

حُیِّتُمْ: ماضی مجهول از باب تفعیل از مصدر تحیَّت

قَوَّامٌ: صیغه مبالغه

تَوَدُّ: مضارع مفرد مونث غائبه

استجبنا: ماضی باب استفعال از ریشه جَوَّبَ

بخش 1

درس 16

نام درس: دعایی از قرآن
شامل: آیاتی از قرآن کریم

موضوع کلی درس 16

دعا درباره خیر دنیا و آخرت، صبر و پیروزی، گمراه نشدن،
غفران و آموزش، انجام اعمال دینی، آسان شدن کارها

واژه های مهم و معنی آنها در درس 16

أفرغ: پُر کن

اسراف: تجاوز

هيئ: آماده کن

يفقهوا: بدانند

أزر: پشت

نکته های درس 16

اِتِ: فعل امر مخاطب از باب افعال، ریشه آتی

قِ (قنا): فعل امر مخاطب از «وَقَى»

لا تَزِغْ: فعل نهی از باب افعال از ریشه زیغ

أَعِينِ: جمع مکسر، مفرد آن عین

رؤوف: صیغه مبالغه

بخش 2

درس 17

نام درس: سخنان حضرت رسول (ص) 1

واژه های مهم و معنی آنها در درس 17- ق 1

یَبْرُوكُم: شما را به نیکی اطاعت کنند

أَتَقَى: پرهیزگارترین

إِثْنَان: دو کس

مِرَائِيْن: ریا کنندگان

أَدَّ: بپرداز

مَا افْتَرَضَ: آنچه را که واجب گردانیده است

واژه های مهم و معنی آنها در درس 17- ق 2

إِرْضَ: بیسند

إِئْتَمَنَكَ: تو را امین شمرده است

لَا تَخُنْ: خیانت نکن

هَمَلًا: خود سر

استر شدوا: طلب راهنمایی کنید

تَعَصْرُهُ: از او سرپیچی نکنید

يَجِفُّ: خشک شود

نکته های درس 17

أَدِّ: فعل امر

فَقَّهَ: فعل ماضی از کلمه فِقْه

كفّوا: فعل امر

مَسَاوِيءٌ: جمع مکسر، مفردش سوء

اِبْرَارٌ: جمع مکسر، مفرد آن بَرٌّ

بخش 2

درس 18

نام درس: سخنان حضرت رسول (ص) 2

واژه های مهم و معنی آنها در درس 18

رُبَّ: چه بسا

سَهْر: شب زنده داری

صَائِم: روزه دار

أَفْشُو: آشکار کنید

نِيَام: خفتگان

فَكَأَك: آزاد کردن

سَخُفَّ: ناقص و کم باشد

لَا تَدَّع: رها نکن

لَا تَسَبَّ: دشنام مده

نکته های درس 18

خَرِبَ: صفت مشبیه

اوصانی: (اوصی+ن+ی) ماضی از باب افعال

امائل: جمع مکسر، مفردش أمئل، اسم تفضیل

اوصنی: (أوصی+ن+ی) فعل امر از باب افعال

بِرَّ: فعل امر مخاطب

مُقَلَّ: صفت مشبیه

بخش 2

درس 19

نام درس: ارزش علم و اخلاق نیکو

شامل: احادیثی از رسول اکرم (ص)

واژه های مهم و معنی آنها در درس 19

مُدَارِسَه: همخوانی

سُبُل: راهها

سَرَّاء: خوشحالی

أَخِلَّاء: جمع مکسر مفرد آن خلیل

مِفَاتِيح: جمع مکسر، مفرد آن مفتاح

مَبْتَدِعِينَ: اسم فاعل، جمع مذکر، از باب افتعال

بخش 2

درس 20

نام درس: وصیت رسول اکرم (ص) به امیرالمومنین علی (ع)

واژه های مهم و معنی آنها در درس 20- ق 1

أَعْوَدُ: سودمندتر

عليك بالصدق: راستگویی را لازم بدار

لا تَجْتَرِئَنَّ: هرگز جرات مکن

إرکبها: شامل آنها باش

حُلِّل: لباسها

هو زورُ الله: او زایر خداست

وفد: میهمان

واژه های مهم و معنی آنها در درس 20- ق 2

حاجّ: حاجی، کسی که قصد خانه خدا می کند

معتِمِر: کسی که به عمره عازم می شود

طوبی: خوشا

نکته های درس 20

اعوَد: اسم تفضیل

فی: (در عبارت مین فیک) از اسماء خمسہ در حالت جر

سید: صفت مشبہہ

حُلل: جمع مکسر، مفرد آن حُلّہ

عَقَّبَ: ماضی از باب تفعیل

بخش 2

درس 21

نام درس: نامه امیرالمومنین علی (ع) به امام حسن (ع)

واژه های مهم و معنی آنها در درس 21- ق1

اوصیک: تو را سفارش می کنم

أحي: زنده کن

إعرض: عرضه کن

ماضین: گذشتگان

سر: گردش کن

این حَلُّوا: کجا فرود آمدند؟

قد صرت: می گردی

مثنوی: منزل

جاهد: جهاد کن

واژه های مهم و معنی آنها در درس 21- ق2

لومة لائم: سرزنش سرزنش کننده

اکره: ناپسند شمار

نسترجمه: از او طلب رحمت کنی

من یحجبه عنک: کسی که او را (خدا را) از تو مانع باشد

نکته های درس 21

نَوَّرَ: فعل امر

دیار: جمع مکسر، مفردش دار

مَثْوَى: اسم مکان

لَا تَتَّبِعْ: فعل نهی از بَیْع

خزائن: جمع مکسر، مفردش خزینة

بخش 2

درس 22

نام درس: وصیت امیرالمومنین علی (ع) به اما حسین (ع)

واژه های مهم و معنی آنها در درس 22- ق 1

رَخَاءٌ: خوشحالی

شَغَلَ عَنْ عَيْبٍ غَيْرِهِ: از توجه به عیب دیگری باز می ماند

تَعَرَّى: عاری و خالی باشد

مَنْ سَلَّ السَّيْفَ: هر که شمشیر بکشد

بُئِرَ: چاه

عَطِبَ: هلاک می شود

واژه های مهم و معنی آنها در درس 22- ق2

من اقتحم الغمرات: هر که در اعماق دریا وارد شود

خُرُق: درشتخویی

کنوز: گنج ها

خِبْرَه: آزمایش

معقل: قلعه

فاقه: نیاز

تَبَوًّا خَفْضَ الْعَيْشِ: زندگی راحتی را اختیار می کند

واژه های مهم و معنی آنها در درس 22- ق3

مَنْ لَانَتْ كَلِمَتُهُ: هر که سخنش نرم و ملایم باشد
وَقَّكَ اللهُ لِرَشْدِهِ: خداوند تو را به رستگاری و هدایت خود
موفق فرماید.

بخش 2

درس 23

نام درس: وصف پرهیزگاران

واژه های مهم و معنی آنها در درس 23- ق 1

تثاقَل: درنگ کرد

حتی عَزَمَ علیه: تا او را سوگند داد

أثنی: حمد و ثنا گفت

اقتصاد: میانه روی

غضّوا: فرو بستند

مربحة: سودبخش

تجمّل: صبر

تحرّج: دوری

واژه های مهم و معنی آنها در درس 23- ق 1

یَمزُجُ: می آمیزد

أَمَلٌ: آرزو

مَنْزُورٌ: اندک

حَرِيْزٌ: محکم

أَرَاخٌ: آسوده کرد

صَعِقٌ: بی هوش شد

كَانَتْ نَفْسُهُ فِيهَا: از دنیا رفت

أَمَا: آگاه باشید

نکته های درس 23

صِف: فعل امر از وَصَف

وقور: صیغه مبالغه

مکاره: جمع مکسر، مفردش مَکَرَه

بخش 2

درس 24

نام درس: از خطبه های امیرالمومنین علی (ع)

واژه های مهم و معنی آنها در درس 24- ق 1

وعی: حفظ کرد

دُعی: دِهوت کرد

رشاد: رستگاری

حجزة: کمر

احرز: بدست آورد

کابِر: مخالفت کرد

مُنی: آرزوها

مَطِيَّه: مَرگب (شتر)

عُدَّة: توشه

محجة: راه

واژه های مهم و معنی آنها در درس 24- ق 2

مَهَل: مهلت

بَادَر: پیشدستی کند

تَزَوَّد: توشه اخذ کند

شِرْعَه: راه واضح

یَنَابِيع: سرچشمه ها

نَاسُون: فراموشکاران

مَتَنَاسُون: آنان که خود را به فراموشی می زنند

دَع: رها کن

واژه های مهم و معنی آنها در درس 24- ق3

جوادٌ قاصدٌ: اسبی خوب و میانه رو

خَلَّتَانٌ: دو صفت

مَنِيَّةٌ: مرگ

نکته های درس 24

مُنَى: جمع مکسر، مفردش مُنْيَه

لَمْ يَعْظُ: فعل جحد

يُنَابِيعُ: جمع مکسر، مفردش يَنْبُوع

يَوْمٌ لَكَ: متضادِ يَوْمٌ عَلَيْكَ، لَكَ (=نفع) عَلَيْكَ (=ضرر)

بخش 2

درس 25

نام درس: امثال و حکم در سخنان علی (ع) 1

واژه های مهم و معنی آنها در درس 25- ق 1

ایمان: سوگندها

ذهب: طلا

مسیء: بدکار

تَسُدُّ: بزرگ و سرور باشی

جواسیس: جویندگان

واساک: با تو نیکی کند

نشب: مال

بع: بفروش

باکر: سحرخیز

واژه های مهم و معنی آنها در درس 25- ق 2

ثَلَمَةٌ: عیب

مَسْتَزِيدٌ: زیاده خواه

جُدٌّ: بخشش

جَالِسٌ: همنشینی کن

حُمُوضَاتٌ: تلخی ها

خَفٌّ: بترس

خُلُوءٌ: خالی بودن

دَارٌ: مدارا کن

دُمٌ: ثابت باش

إِطْرَاءٌ: افزودن

نکته های درس 25- ق 1

آیمان: جمع مکسر، مفردش یمین

مُسیء: اسم فاعل از باب افعال

تَسَد: (در عبارت أحسن الی المسیء تَسَد) فعل مجزوم از مصدر سیادة

تَدَارَك: فعل امر از باب تفاعل

نکته های درس 25- ق 2

جُد: فعل امر از «جود»

تَجِدُ: مضارع مخاطب از وَجَدَ

دار: فعل امر مخاطب از باب مفاعله

دُم: امر مخاطب از دامَ يَدوم

تَحْمَدُ: مضارع مجهول و مجزوم

بخش 2

درس 26

نام درس: امثال و حکم در سخنان علی (ع) 2

واژه های مهم و معنی آنها در درس 26- ق 1

تُنبِئُ: خبر می دهد

سریره: باطن

سُمُو: بلندی

شَین: زشتی

شَمَّرًا: آماده شوید

شَیب: پیری

ناعی: خبر مرگ دهنده

شَحیح: بخیل

بَهَاء: روشنی

واژه های مهم و معنی آنها در درس 26- ق 2

صَمْت: سکوت و اوج: دردناک

رَكَن: میل کرد

بَصْرَعُهُ: او را بر زمین می افکند

ظُلَامَةٌ: دادخواهی

ظَلْمًا: تشنگی

غَدَرَ: حيله کرد

صَدَأَ: زنگ زدن و فاسد شدن

واژه های مهم و معنی آنها در درس 26- ق3

نَم: بخواب

نَضْرَة: تر و تازگی

تَقْرَب: گریختن

نَمَّام: سخن چین

أَشْهَر: ماه ها

يَسْوَدُ: سرور و بزرگ می شود

نکته های درس 26

صاحب: فعل امر از باب مفاعله

عِش: امر مخاطب از عاش یعیش

قَنع: صفت مشبیه

نَمَام: صیغه مبالغه

أَشْهَر: جمع مکسر، مفردش شَهْر

خَالَف: فعل امر از باب مفاعله، فاعل آن ضمیر مستتر أنت

بخش 2

درس 27

نام درس: از سخنان سیدالشهداء حسین بن علی (ع)

واژه های مهم و معنی آنها در درس 27- ق 1

نافسوا: رقابت کنید

مغانم: غنیمتها

مَطْل: به تأخیر انداختن

لا تَمَلُّوا: دلتنگ نشوید

من جادَ ساد: هر که بخشش کند بزرگوار می شود

تفكّرَت: وارونه و بدگونه شده است

أدبَرَ: پشی گردانید

واژه های مهم و معنی آنها در درس 27- ق2

صُبَابَةٌ: ته مانده

انَاءٌ: طرف

وَبِيلٌ: ناگوار

لَا يُتَنَاهَى عَنْهُ: از آن (باطل) اجتناب نمی شود

بَرْمَاءٌ: دلتنگی

نکته های درس 27

نافسوا: فعل امر

مکارم: جمع مکسر، مفردش مَكْرُمَةٌ

مغانم: جمع مکسر، مفردش مَغْنَمٌ

أجود: اسم تفضیل

لم یبقَ: فعل جحد

لیرغب: امر غایب

بخش 2

درس 28

نام درس: از دعاهای امام زین العابدین (ع)

واژه های مهم و معنی آنها در درس 28

حَبَانَا بِدِينِهِ: دین خود (اسلام) را به ما بخشید

مِلَّةً: آیین

سَبَّلْنَا: ما را در راه (خدا)، قرار دادن

حُرْمَات: احترامها

مَطَاعِم: خوردنی ها

حَضْرَت: منع کردی

نکته ها در درس 28

أَنْزَلَ: فعل مجهول

بَيِّنَات: جمع مونت سالم، مفردش بَيِّنَةٌ

تَنْزَلُ: فعل مضارع، در اصل تَنْزَلُ، تـ بخاطر تخفیف حذف شده است

أَعِن: فعل امر از مصدر إِعَانَةٌ

بخش 2

درس 29

نام درس: از سخنان امام محمدباقر (ع) و اما جعفر صادق (ع)

واژه های مهم و معنی آنها در درس 29

سبعین الف: هفتاد هزار

حُقِنْتُ: حفظ می شود

اوزار: گناهان

بُغِيَّةٌ: نیاز

كِبْوَةٌ: لغزش

خَانَ: خیانت کرد

دَمَّرْنَا: هلاک گردانیدیم

بَغَى (بَغَيْكُم): ظلم

هَفْوَةٌ: خطا

نکته های درس 29

مَواطِن: جمع مکسر، مفردش مَوطِن

اوْثُمِنَ: ماضی مجهول از باب افتعال

دَمَّرْنَا: فعل ماضی متکلم مع الغیر از باب تفعیل

مَرَجِع: مصدر میمی

جَوَاد: صفت مشبّهه

بخش 2

درس 30

نام درس: از سخنان حکمت آمیز اما جعفر صادق (ع)

واژه های مهم و معنی آنها در درس 30

ازاله: بر طرف کردن

تزاور: با یکدیگر دیدار کردن

مومّل: آرزو کننده

ساع: کوشنده

حتف: مرگ

مُبطی: بازمانده

هزاهز: آشفتگی ها

وَفِيّ: وفادار

نکته های درس 30

مواهب: جمع مکسر، مفردش موهبة

إبتلی: ماضی از باب افتعال

ساع: اسم فاعل

بخش 2

درس 31

نام درس: از سخنان امام کاظم (ع) و امام رضا (ع)

واژه های مهم و معنی آنها در درس 31

حُجَج: دلایل

أَفْضَى: آگاه کرد

مَسْخَرَات: تسخیر شدگان

خَوْفًا: ترسانید

لَتَمُرُّونَ: البته گذر مباد کنید

الْفِينَا: یافتیم

دَوَّاب: جنبندگان

خُمُول: گمنامی

نکته های درس 31

تَبَارَكَ: فعل ماضی از باب تفاعل

مُدَبِّر: اسم فاعل از باب تفعیل

الْفَيْنَا: ماضی متکلم مع الغیر از باب افعال

دَوَّاب: جمع مکسر، مفردش دَابَّة

حَلَّى: ماضی از باب تفعیل

بخش 2

درس 32

نام درس: گناهان بزرگ به روایت امام محمد تقی (ع)

واژه های مهم و معنی آنها در درس 32- ق 1

تلا: خواند

آلا یاس: ناامیدی

عقوق: نافرمانی

قذف المحصنه: به زن پاکدامن تهمت زدن

زحف: انبوه

یتخبّطه: به زمین می زند

اليمين الغموس الفاجرة: سوگند غلیظ و به ناحق

غُلُول: خیانت

واژه های مهم و معنی آنها در درس 32- ق 2

تُکوی بها: داغ زده می شود با آن (آتش)

زور: باطل

اوئان: بتها

صُراخ: فریاد

نکته های درس 32

تَلَا: فعل ماضی از مصدر تلاوت

أَسَكَتَ: ماضی از مصدر إسکات

الایاس: مصدر ثلاثی مجرد از ریشه ایس

عَاقٍ: اسم فاعل

شَقِیٌّ: صفت مشبیه از ریشه شقو

مُهَانًا: اسم مفعول از باب افعال

بخش 2

درس 33

نام درس: سخنانی حکمت آمیز از حضرت جواد، امام علی
النقی، امام حسن عسکری علیهم السلام

واژه های مهم و معنی آنها در درس 33

يَنْصَحُ: خیرخواهی می کند

عَادِيَتٌ: دشمنی ورزیدی

أَصْغَى: گوش داد

دار بلوی: خانه آزمایش

لَا تُمَارُ: مجادله مکن

لَا تُمَارِحْ: شوخی نکن

زَانٌ: زینت داده است

يَحْصِدُ: درو می کند

نکته های درس 33- ق 1

عادیّت: ماضی از باب مفاعله از ریشه عدو

أصغی: ماضی باب افعال

لا تُمار: فعل نهی از باب مفاعله از ریشه مری

فَیجْتَرَأ: فعل مضارع مجهول از باب افتعال (بعد از فای سببیه
فعل مضارع منصوب است)

نکته های درس 33- ق 2

مبتدا و خبر در جمله "المومنُ يحتاجُ الى توفيق من الله"
عبارت است از:

المومنُ: مبتدا مرفوع

جمله يحتاج: خبر محلاً مرفوع

در جمله انما العبادةُ كثرةُ التفكر، العبادة «مبتدا» و كثرة
«خبر» می باشد.

نکته های درس 33- ق3

مفعولٌ به در جمله "من یزرع الخیر یحصُد غبطةً" به ترتیب
الخیر و غبطةً می باشد. مفعولٌ به در جمله "من جمع لک
وُدّه و رایه فا جمع له طاعتک" به ترتیب: وُدّ، رأی و طاعة
است.

نکته های درس 33- ق4

مفعولٌ به در جمله “من وعظاً اخاهُ سرّاً فقد زانهُ” به ترتیب اِخا و هُ در واژه زانهُ می باشد.

مفعولٌ به در جمله “هل والیتَ لی ولیاً” واژه ولیاً می باشد.

نکته های درس 33- ق 5

مبتدا در جمله "من وعظ اخاه سرأ فقد زانه":

مَنْ: مبتدا، محلاً مرفوع

خبر در جمله "من وعظ اخاه سرأ فقد زانه":

جمله: "فقد زانه" خبر محلاً مرفوع

نکته های درس 33- ق 6

والیة: فعل ماضی مفرد مذکر مخاطب از باب مفاعله
فاعل آن ضمیر بارز "ت" می باشد.

www.salampnu.com

سایت مرجع دانشجوی پیام نور

- ✓ نمونه سوالات پیام نور : بیش از ۱۱۰ هزار نمونه سوال همراه با پاسخنامه
- تستی و تشریحی
- ✓ کتاب ، جزوه و خلاصه دروس
- ✓ برنامه امتحانات
- ✓ منابع و لیست دروس هر ترم
- ✓ دانلود کاملاً رایگان بیش از ۱۴۰ هزار فایل مختص دانشجویان پیام نور

www.salampnu.com